

การสำรวจที่ตั้งและการสร้างฐานข้อมูลร้านขนมเต๋าส้อในจังหวัดภูเก็ตด้วย Google Maps GIS

Location Survey and Database Development of Tau Sor Shops in Phuket Province Using GoogleMaps GIS

อภิธาร ชูคำ¹ และ ลลิตา ภคเมธาวิ²

Apithan Chookam¹ & Lalida pakamaetavee²

¹ สาขาวิชาการศึกษา วิชาเอกสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 83000

² สาขาวิชาการศึกษา วิชาเอกสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 83000

*Corresponding author: s6611149125@pkru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของขนมเต๋าส้อของชาวภูเก็ตเชื้อสายจีนฮกเกี้ยน และเพื่อสร้างแผนที่ออนไลน์แสดงตำแหน่งที่ตั้งของร้านขนมเต๋าส้อในจังหวัดภูเก็ตผ่านเทคโนโลยี Google Maps GIS โดยใช้วิธีการศึกษาทางประวัติศาสตร์แบบบูรณาการ ร่วมกับการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์เจ้าของร้านขนมเต๋าส้อในพื้นที่ศึกษา ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดภูเก็ตมีร้านขนมเต๋าส้อทั้งหมด 12 ร้าน ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ อำเภอเมืองภูเก็ต โดยส่วนใหญ่กระจายตัวอยู่ใน ชุมชนท่องเที่ยวและบริเวณแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ สะท้อนให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างขนมพื้นถิ่นกับระบบเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของจังหวัด และสามารถจำแนกร้านขนมเต๋าส้อออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ร้านดั้งเดิม ร้านดั้งเดิมประยุกต์ และร้านสมัยใหม่ มีลักษณะเกาะกลุ่มเชิงพื้นที่แตกต่างกัน โดยร้านดั้งเดิมตั้งอยู่ในชุมชนเก่า ร้านดั้งเดิมประยุกต์และร้านสมัยใหม่ตั้งอยู่ในย่านท่องเที่ยวและพื้นที่เศรษฐกิจ การสร้างแผนที่ออนไลน์ด้วย Google Maps GIS ช่วยให้เห็นภาพรวมการกระจายตัวและรูปแบบการตั้งถิ่นของร้านขนมเต๋าส้ออย่างเป็นระบบ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมรดกทางวัฒนธรรมอาหารกับพื้นที่ชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งยังเอื้อต่อการเข้าถึงข้อมูลของประชาชน นักท่องเที่ยว และผู้สนใจ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และสนับสนุนการอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวภูเก็ตเชื้อสายจีนฮกเกี้ยนให้คงอยู่ต่อไป

คำสำคัญ: ขนมเต๋าส้อ, ชาวจีนฮกเกี้ยน, มรดกทางวัฒนธรรม , Google Maps GIS

Abstract

This study aims to examine the historical background of tua sor, a traditional pastry of the Hokkien Chinese community in Phuket, and to develop an online map displaying the locations of tua sor shops in Phuket Province through Google Maps GIS technology. The research methodology combines an integrated historical approach with fieldwork conducted through interviews with tua sor shop owners in the study area. The findings reveal that Phuket Province

has 12 tua sor shops, all located in Mueang Phuket District. Most shops are distributed throughout tourist communities and near major tourist attractions, reflecting the connection between local cuisine and the province's tourism economy. The shops can be classified into three categories: traditional shops, adapted traditional shops, and modern shops, each displaying distinct spatial clustering patterns. Traditional shops are situated in old communities, while adapted traditional and modern shops are found in tourist districts and commercial areas. The development of an online map using Google Maps GIS provides a systematic visualization of shop distribution and settlement patterns, serving as an analytical tool for understanding the relationship between culinary heritage, community spaces, and tourist destinations. Furthermore, it facilitates access to information for the general public, tourists, and interested parties, promotes cultural tourism, and supports the preservation and continuation of the local wisdom of Phuket's Hokkien Chinese community.

Key Words: Tau Sua, Hokkien Chinese, Historical Geography, Google Maps GIS

บทนำ

ชาวจีนฮกเกี้ยน (Hokkien Chinese) เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีถิ่นกำเนิดจากมณฑลฝูเจี้ยน (Fujian) ทางตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศจีน ซึ่งมีประวัติความเป็นมายาวนานทั้งด้านภาษา วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเดินเรือและการค้าระหว่างประเทศ ความสามารถในการปรับตัวและการค้าขายของชาวฮกเกี้ยน ทำให้กลุ่มคนเหล่านี้เริ่มอพยพออกนอกประเทศจีนตั้งแต่ช่วงปลายราชวงศ์หมิง เพื่อแสวงหาโอกาสใหม่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงประเทศไทย (Wang, 2023, p. 14) สำหรับประเทศไทย ชาวจีนฮกเกี้ยนได้อพยพเข้ามาตั้งรกรากในภาคใต้ โดยเฉพาะในจังหวัดภูเก็ต ตั้งแต่สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ โดยเข้ามาประกอบอาชีพเกี่ยวกับเหมืองแร่ดีบุก การค้าขาย และการทำหัตถกรรมท้องถิ่น กลายเป็นกลุ่มคนสำคัญที่มีบทบาทต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและวัฒนธรรมในภูเก็ตและเกิดการผสมผสานวัฒนธรรมระหว่างจีนกับท้องถิ่นเป็นวัฒนธรรมเฉพาะถิ่นที่เรียกว่า วัฒนธรรมบาบ๋า-ย่าหยา (วันจรัตน์เดชาวิสัยและคณะ , 2023)

ภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรม โดยเฉพาะกลุ่มชาวจีนฮกเกี้ยนที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานตั้งแต่อดีตและมีบทบาทสำคัญต่อสังคมเศรษฐกิจและวิถีชีวิตของภูเก็ตหนึ่งในมรดกที่สะท้อนอัตลักษณ์และภูมิปัญญาของชาวจีนฮกเกี้ยน คือ “ขนมเต้าสั่ว” มิได้เป็นเพียงอาหารหวานที่บริโภคในชีวิตประจำวัน หากแต่เป็นตัวแทนทางวัฒนธรรมที่สะท้อนกระบวนการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมจีนฮกเกี้ยนกับบริบทท้องถิ่นของจังหวัดภูเก็ต ขนมชนิดนี้มีบทบาทเชื่อมโยงวิถีชีวิต ความเชื่อ พิธีกรรม และความทรงจำร่วมของชุมชน ผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านอาหารจากบรรพบุรุษชาวจีนสู่คนรุ่นหลัง โดยมีการปรับรูปแบบ วัตถุดิบ และความหมายให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่น อันสะท้อนถึง

ความต่อเนื่องและการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม ขนบเปี้ยะหรือเต้าส้อจัดว่าเป็น
ขนมอบชนิดหนึ่งที่มีความนิยมในการบริโภคตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นสัญลักษณ์แห่งความเป็นสิริมงคล
ของชาวจีน นอกจากนี้จะผลิตเฉพาะเทศกาลต่าง ๆ

งานวิจัยเรื่องนี้จึงมุ่งศึกษา “ขนมเต้าส้อ” ในฐานะมรดกทางวัฒนธรรมอาหารของชาวภูเก็ตเชื้อสายจีน
ฮกเกี้ยน โดยวิเคราะห์ความหมายเชิงสัญลักษณ์ บทบาทในวิถีชีวิตและพิธีกรรม ตลอดจนกระบวนการผลิตและ
การสืบทอดองค์ความรู้ อันเป็นการเชื่อมโยงมิติทางประวัติศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อให้เห็นความลึกซึ้ง
และคุณค่าแท้จริงของขนมเต้าส้อ ผลการศึกษาจะช่วยสร้างความเข้าใจที่รอบด้านเกี่ยวกับขนมเต้าส้อในฐานะ
มรดกทางวัฒนธรรมของชุมชน เชื้อสายจีนฮกเกี้ยนในภูเก็ต อีกทั้งเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ ส่งเสริม และ
พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้สู่คนรุ่นใหม่รวมถึงสร้างคุณค่าเพิ่มทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจแก่ชุมชนท้องถิ่นใน
ระยะยาว

อุปกรณ์และวิธีการ

1. วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติและความเป็นมาของขนมเต้าส้อของชาวภูเก็ตเชื้อสายจีนฮกเกี้ยนในจังหวัดภูเก็ต
โดยใช้เกณฑ์จำแนก อายุของร้าน รูปแบบบรรจุภัณฑ์ และรสชาติ
2. เพื่อสร้างแผนที่ออนไลน์ในการแสดงตำแหน่งร้านที่ตั้งร้านขนมเต้าส้อในจังหวัดภูเก็ตผ่านเทคโนโลยี

Google Maps GIS online

กรอบแนวคิด

2. ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตและวิธีการในการศึกษา งานวิจัยชิ้นนี้ศึกษาใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์แบบบูรณาการโดยใช้
หลักฐานทางประวัติศาสตร์ อีกทั้งสร้างเครื่องมือวิจัยแบบสัมภาษณ์กับเจ้าของร้านขนมเต้าส้อในจังหวัดภูเก็ต
นอกจากนี้ยังได้สร้างแผนที่ออนไลน์เพื่อแสดงตำแหน่งร้านผ่านเทคโนโลยี Google Maps GIS ศึกษาความ
เป็นมาของขนมเต้าส้อในฐานะมรดกทางวัฒนธรรมอาหารของชาวภูเก็ตเชื้อสายจีนฮกเกี้ยนโดยมุ่งวิเคราะห์
บทบาทของขนมในวิถีชีวิต พิธีกรรม ความเชื่อ และการสืบทอดองค์ความรู้ในชุมชนทั้งอดีตและปัจจุบัน

เครื่องมือวิจัยแบบสัมภาษณ์การลงสัมภาษณ์ร้านขนมเต้าส้อในจังหวัดภูเก็ตเป็นกระบวนการสำคัญในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมา และการสืบทอดภูมิปัญญาของขนมเต้าส้อ นักวิจัยจะใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเป็นเครื่องมือหลัก เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการได้เล่าประสบการณ์และแนวคิดอย่างอิสระก่อนลงพื้นที่ จะเตรียมคำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย เช่น แหล่งที่มาของสูตร การผลิต และการจำหน่าย ระหว่างการสัมภาษณ์จะใช้เครื่องบันทึกเสียงและจดบันทึกประกอบเพื่อเก็บรายละเอียดที่สมบูรณ์ หลังการสัมภาษณ์จะมีการถอดเทปและตรวจสอบข้อมูลกับผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อความถูกต้อง ข้อมูลที่ได้จะนำไปวิเคราะห์เพื่อสร้างความเข้าใจต่อการดำรงอยู่ของขนมเต้าส้อในบริบทสังคมวัฒนธรรมภูเก็ต ผู้วิจัยได้นำ เทคโนโลยี Google Maps มาใช้ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงพื้นที่ (Spatial Data) โดยดำเนินการบันทึกพิกัดตำแหน่งร้านขนมเต้าส้อทุกแห่งที่เข้าร่วมการวิจัย พร้อมจัดทำแผนที่ออนไลน์เพื่อแสดงเครือข่ายของร้านขนมเต้าส้อในจังหวัดภูเก็ต แผนที่ดังกล่าวช่วยสะท้อนให้เห็นการกระจายตัวของร้านในพื้นที่เมืองและชุมชนดั้งเดิมของชาวจีนฮกเกี้ยน อีกทั้งยังเป็นฐานข้อมูลสำคัญในการวิเคราะห์บทบาทของขนมเต้าส้อภายในบริบทสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจท้องถิ่นภูเก็ตต่อไป

ผลและวิจารณ์ผล

1. ผลการศึกษาเส้นทางร้านขนมเต้าส้อภูเก็ต เชื้อสายจีนฮกเกี้ยน

การวิจัยพบว่า ขนมเต้าส้อในปัจจุบันมีการพัฒนาเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ ร้านดั้งเดิม ร้านดั้งเดิมประยุกต์ และร้านสมัยใหม่ ซึ่งสะท้อนพัฒนาการทั้งด้านวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ ร้านดั้งเดิมโดดเด่นด้านรสชาติและเอกลักษณ์ แต่ข้อจำกัดคือผลิตได้น้อย อายุสั้น และควบคุมคุณภาพยาก ร้านดั้งเดิมประยุกต์ช่วยคงรากวัฒนธรรมควบคู่กับการเพิ่มมาตรฐานความสะอาดและความสะดวก ทำให้เข้าถึงตลาดได้มากขึ้น ส่วนร้านสมัยใหม่เน้นนวัตกรรม การออกแบบรสชาติ และบรรจุภัณฑ์เพื่อดึงดูดลูกค้ารุ่นใหม่และนักท่องเที่ยว แต่มีความเสี่ยงต่อการลดทอนตัวตนดั้งเดิมของขนมเต้าส้อ ทั้งสามรูปแบบต่างมีจุดแข็ง-จุดอ่อนเฉพาะตน และล้วนมีบทบาทสำคัญในการทำให้ขนมเต้าส้อยังคงดำรงอยู่ในบริบทสังคมที่เปลี่ยนไป การพัฒนาในอนาคตควรคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการสร้างสรรค์ เพื่อให้ขนมเต้าส้อเป็นมรดกอาหารที่ยังคงมีชีวิตอยู่ต่อไปอย่างยั่งยืน โดยจำแนกได้ดังนี้

1. กลุ่มร้านดั้งเดิม (อนุรักษ์สูตรโบราณ)

1.1 ขนมเต้าส้อแม่บุญธรรม สาขาต้นตำรับ (มากกว่า 40 ปี)

ร้านนี้ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 195 ถนนนริศร ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ร้านเก่าแก่ที่สืบทอดสูตรจากบรรพบุรุษจีนฮกเกี้ยนโดยตรงยังคงใช้วิธีทำแบบมือทุกขั้นตอน ทำให้ได้รสชาติ กลิ่น และเนื้อสัมผัสดั้งเดิมแท้แบ่งร้านเป็นชั้นละเอียดยุ้ยหอม เข้มข้น เป็นเอกลักษณ์เฉพาะได้รับความนิยมและความไว้วางใจจากคนภูเก็ตมายาวนานเป็นร้านที่ถูกยกให้เป็นสัญลักษณ์ของ “เต้าส้อแท้ภูเก็ต”

1.2 ขนมห่อหุ้มโพลีเอทิลีน (60 ปี)

ร้านนี้ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 105 ถนนกระบี่ ตำบลตลาดเหนือ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ร้านขนมเจ้าเก่าระดับตำนานที่สืบสานสูตรโบราณกว่า 6 ทศวรรษโดดเด่นในกรรมวิธีอบและทำแป้งแบบดั้งเดิมที่หักลิ้นหอมเฉพาะรสชาติสะท้อนวัฒนธรรมจีนฮกเกี้ยนที่อยู่คู่ภูเก็ตมาอย่างยาวนานเหมาะกับผู้ที่ต้องการสัมผัสรสชาติของเต้าส้อภูเก็ตแท้จริงเป็นตัวแทนของความคลาสสิกและเสน่ห์แบบดั้งเดิมที่หาไม่ได้ง่าย

1.3 ขนมห่อหุ้มบ้านปิยวรรณ (มากกว่า 40 ปี)

ร้านนี้ตั้งอยู่บ้าน 24 ซอยนิมิต 1 ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ร้านที่เน้นความสดใหม่และมาตรฐานของงานฝีมือท้องถิ่นยังคงเอกลักษณ์รสชาติเก่าแก่ที่สืบทอดกันมาอย่างพิถีพิถันผลิตในปริมาณพอดีเพื่อควบคุมคุณภาพของขนมทุกชิ้นเป็นที่รู้จักในกลุ่มคนท้องถิ่นที่ให้ความสำคัญกับความประณีตเหมาะกับผู้ที่ชอบความเรียบง่ายแต่คุณภาพดีเยี่ยม

2. กลุ่มร้านประยุกต์จากดั้งเดิม (ยังมีรากฐานสูตรโบราณ)

2.1 ขนมห่อหุ้มคุณเล็ก (6 ปี)

ร้านนี้ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 19/3 ถนนอำเภอ ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ร้านรุ่นใหม่ที่อยู่ต่อสายจากแม่บุญธรรมให้ร่วมสมัยมากขึ้นเพิ่มรสชาติและรูปแบบแพ็คเกจจิ้งให้แปลกตา น่าสนใจยังคงรสชาติพื้นฐานแบบดั้งเดิมให้ไม่หลุดจากเอกลักษณ์เต้าส้อเข้าถึงตลาดคนรุ่นใหม่ได้ดี เหมาะสำหรับซื้อเป็นของฝากสะท้อนการพัฒนาขนมท้องถิ่นให้ทันสมัย

2.2 เต้าส้อมแม่บุญธรรม สาขาสามกอง (35 ปี)

ร้านนี้ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 69/1 ถนนหงษ์หยกอุทิศ ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต สาขาขยายที่ช่วยให้เต้าส้อมดั้งเดิมเข้าถึงผู้บริโภคได้มากขึ้นเน้นการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้สวยงามและเหมาะสมของฝากคงคุณภาพและรสชาติตามต้นตำรับได้อย่างสม่ำเสมอตั้งอยู่ในทำเลที่สะดวก ทำให้เลือกซื้อได้ง่ายเป็นร้านที่ได้รับความนิยมจากทั้งคนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว

2.3 เต้าส้อมแม่บุญธรรม สาขาถนนดำรง (ไม่ระบุอายุ)

ร้านนี้ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 35/27 ถนนดำรง ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต เป็นจุดจำหน่ายสำคัญในโซนเมืองภูเก็ต เข้าถึงลูกค้าได้ดีเหมาะกับผู้ที่ต้องการซื้อของฝากอย่างรวดเร็วรสชาติและคุณภาพยังคงแบบต้นตำรับของแม่บุญธรรมร้านมีบรรยากาศสมัยใหม่ ดูสะอาดและเป็นมิตรตอบโจทย์ผู้บริโภคที่ต้องการความคล่องตัวในการเลือกซื้อ

2.4 เต้าส้อมแม่บุญธรรม สาขาห้าแยกฉลอง (มากกว่า 20 ปี)

ร้านนี้ตั้งอยู่ข้างสถานีตำรวจภูธรฉลอง ถนนสายห้าแยกฉลอง-หาดราไวย์ ตำบลฉลอง อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญ ทำให้มีลูกค้าต่างถิ่นจำนวนมากนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่ดูทันสมัยเพื่อให้เข้ากับคนรุ่นใหม่ยังคงเอกลักษณ์ของรสชาติดั้งเดิมด้วยมาตรฐานร้านหลักใช้การขายเชิงภาพลักษณ์ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจและความเป็นพรีเมียมเป็นร้านที่เหมาะซื้อกลับเป็นของฝากนักท่องเที่ยว

3.กลุ่มร้านรวมสมัย/แบบประยุกต์เต็มรูปแบบ

3.1 ซื้เต้าส้อ (ไม่ระบุอายุ)

ร้านนี้ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 123/41 ซอยวิจิตรสงคราม 4 ตำบลวิจิต อำเภอมือเก็ด จังหวัดภูเก็ด พัฒนา รูปแบบและรสชาติของเต้าส้อให้หลากหลายและสนุกขึ้นทำให้ภาพลักษณ์เต้าส้อดั้งเดิมมีความทันสมัยมากกว่าเดิมเหมาะกับลูกค้าที่ชื่นชอบการลองของใหม่ไม่ช้าใครช่วยให้เต้าส้อเป็นของฝากที่มีความคิดสร้างสรรค์ สะท้อนการผสมผสานวัฒนธรรมระหว่างอดีตกับยุคใหม่ได้ดี

3.2 ฮ้อขนมเต้าส้อ (มากกว่า 20 ปี)

ร้านนี้ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 32/178 ถนนพูนผล ตำบลตลาดเหนือ อำเภอมือเก็ด จังหวัดภูเก็ด สร้างอัตลักษณ์ ให้โดดเด่นด้วยภาพลักษณ์ทันสมัยและการตลาดดีมีการเพิ่มรสชาติใหม่และออกแบบสินค้าให้มีเอกลักษณ์ได้รับความนิยมในทั้งพื้นที่ชายจริงและช่องทางออนไลน์ลูกค้าสามารถเลือกซื้อได้หลากหลายแบบตามความต้องการเป็นร้านที่ช่วยพัฒนาตลาดเต้าส้อเชิงพาณิชย์มากขึ้น

3.3 ขนมเต้าส้อคุณพรใจ (มากกว่า 10 ปี)

ร้านนี้ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ซอย วิรัชหงษ์หยก 2 ตำบล วิจิต อำเภอมือเก็ด จังหวัดภูเก็ด 83000 เน้น ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ ทั้งรสชาติและขนาดเข้าถึงตลาดผู้บริโภคกว้างขึ้นผ่านการขายทั้งออฟไลน์และออนไลน์คุณภาพคงที่และรสชาติเป็นเอกลักษณ์ของร้านเองเหมาะกับการซื้อเป็นของฝากได้ในหลายโอกาสช่วยให้เต้าส้อมีความทันสมัยและเข้ากับไลฟ์สไตล์ปัจจุบัน

3.4 ขนมเต้าส้อดาวรุ่ง (20 ปี)

ร้านนี้ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 55/769 ตำบลวิจิต อำเภอมือเก็ด จังหวัดภูเก็ด ร้านที่โดดเด่นด้านการผลิต จำนวนมากรองรับตลาดได้ดีมีมาตรฐานรสชาติและคุณภาพสม่ำเสมอทุกล็อตเข้าถึงร้านค้าจำหน่ายของฝากขนาดใหญ่ได้อย่างต่อเนื่องเหมาะกับผู้ที่ต้องการซื้อจำนวนมาก เช่น งานอีเวนต์ช่วยให้เต้าส้อเป็นสินค้าที่แพร่หลายไปในวงกว้าง

3.5 ขนมเต้าส้ออ้าตักแก (ไม่ระบุอายุ)

ร้านนี้ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 58 ถนนตีบุก ตำบลตลาดเหนือ อำเภอมือเก็ด จังหวัดภูเก็ด ร้านที่มี ภาพลักษณ์ทันสมัยที่สุดในกลุ่มทั้งหมดสร้างรสชาติใหม่ เช่น ชาเขียว กาแฟ ช็อกโกแลต ให้เลือกหลากหลาย ช่วยเพิ่มมูลค่าและความเป็นพรีเมียมให้เต้าส้อภูเก็ดเหมาะกับนักท่องเที่ยวที่ชอบของฝากแปลกใหม่ สะท้อนการพัฒนาขนมพื้นเมืองสู่ตลาดยุคสมัยใหม่อย่างชัดเจน

2. การสร้างแผนที่ออนไลน์การศึกษาเส้นทางร้านขนมเต้าส้อภูเก็ด เชื้อสายเงินฮกเกี้ยน

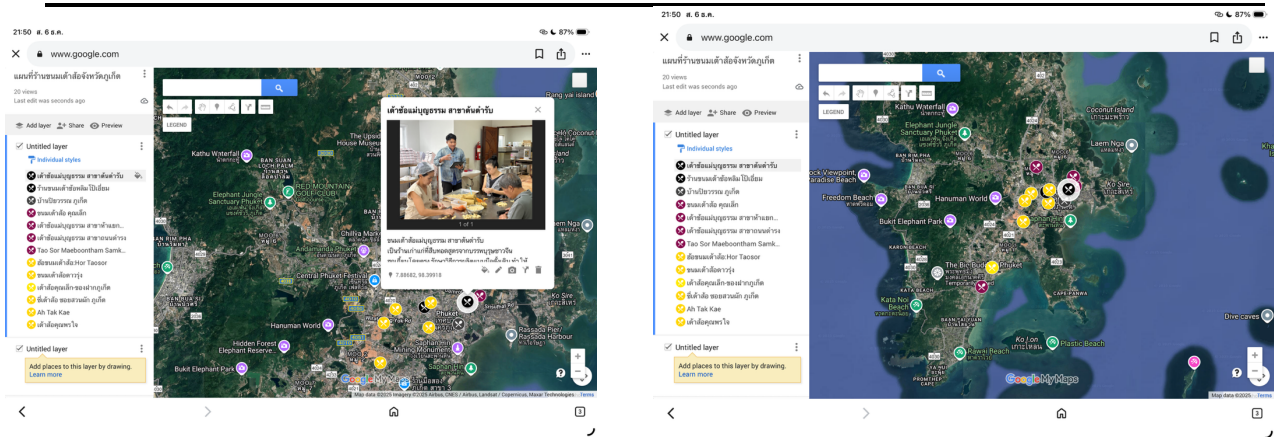
การวิจัย พบผลการศึกษเส้นทางร้านขนมเต้าส้อภูเก็ดเชื้อสายเงินฮกเกี้ยน จำนวน 12 เส้นทาง จาก การรวบรวมข้อมูลตำแหน่งร้านขนมเต้าส้อ นำข้อมูลตำแหน่งร้าน ทั้งพิกัดละติจูดและลองจิจูด จากการใช้ สัญญาณกำหนดตำแหน่งบนพื้นโลก (GPS) ของเส้นทางร้านขนมเต้าส้อ นำข้อมูลจัดทำข้อมูลเชิงตารางใน Microsoft Excel แสดงดังตารางที่ 1 เพื่อนำไปฝากไว้บน Google Maps API ที่เปิดให้บริการ

ตารางที่ 1 ข้อมูลและพิกัดตำแหน่งที่ตั้งของร้านขนมเต๋าส้อในจังหวัดภูเก็ต

ลำดับที่	ชื่อสถานที่	ประเภท	ละติจูด	ลองจิจูด
1	ขนมเต๋าส้อคุณเล็ก	ร้านประยุกต์	7.88885	98.40349
2	ขนมเต๋าส้อแม่บุญธรรม สาขาต้นตำหรับ	ร้านดั้งเดิม	7.88868	98.39918
3	ขนมเต๋าส้อ หลิมโปเอี่ยม	ร้านดั้งเดิม	7.88502	98.38431
4	ขนมเต๋าส้อแม่บุญธรรม สาขาสามกอง	ร้านประยุกต์	7.90144	98.37772
5	ขนมเต๋าส้ออัติกแก	ร้านรวมสมัย	7.88654	98.38648
6	ซีเต๋าส้อ	ร้านรวมสมัย	7.88422	98.37429
7	ฮอขนมเต๋าส้อ Hor Taosor	ร้านรวมสมัย	7.87802	98.38582
8	เต๋าส้อแม่บุญธรรม สาขาถนนดำรง	ร้านประยุกต์	7.89496	98.40217
9	ขนมเต๋าส้อบ้านปิยวรรณ	ร้านดั้งเดิม	7.88792	98.39618
10	เต๋าส้อแม่บุญธรรม สาขาหาแยกฉลอง	ร้านประยุกต์	7.82313	98.34157
11	ขนมเต๋าส้อคุณพรใจ	ร้านรวมสมัย	7.87953	98.37013
12	ขนมเต๋าส้อดาวรุ่ง	ร้านรวมสมัย	7.86591	98.36904

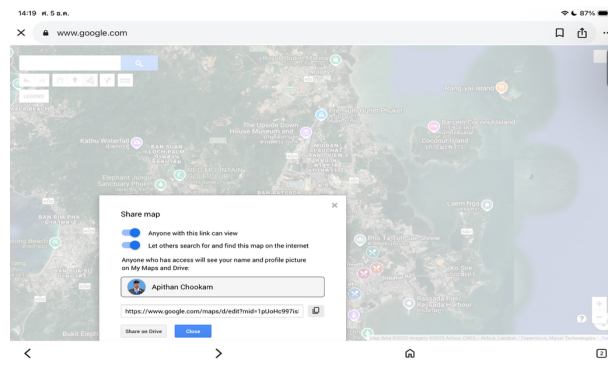
ที่มา : Google map , นายอภิชาต ชูคำ , 2568

(1) แผนที่ในมุมมองของผู้พัฒนาแผนที่ ซึ่งสามารถปรับปรุงข้อมูลตำแหน่งร้านขนมเต๋าส้อได้ทุกเวลา หากอยู่ในพื้นที่ที่มีข้อมูลที่เปลี่ยนแปลง โดยไม่ต้องใช้โปรแกรมใด ๆ เพิ่มเติม เพียงเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตผ่านบัญชีผู้ใช้งาน Gmail ของผู้พัฒนาและ (2) แผนที่ในมุมมองของผู้ใช้งานทั่วไป แสดงตำแหน่งร้านขนมเต๋าส้อที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยแยกสีออก 3 กลุ่ม ดังนี้ 1. สีดำกลุ่มร้านดั้งเดิมร้านที่คงวิถีผลิตและสูตรพื้นเมืองดั้งเดิมของชาวจีนฮกเกี้ยนอย่างเคร่งครัด เพื่อรักษาอัตลักษณ์วัฒนธรรมอาหาร 2. สีม่วงกลุ่มร้านประยุกต์จากดั้งเดิมร้านที่พัฒนาสูตรดั้งเดิมบางส่วนให้เหมาะกับรสนิยมปัจจุบัน แต่ยังคงโครงสร้างหลักของเต๋าส้อแบบดั้งเดิม 3. สีเหลือง กลุ่มร้านรวมสมัยและแบบประยุกต์เต็มรูปแบบ ร้านที่สร้างสรรค์รสชาติ รูปแบบ และการนำเสนอใหม่อย่างชัดเจน เพื่อตอบโจทย์ตลาดและผู้บริโภคร่วมสมัย และรายละเอียดข้อมูลของร้านแต่ละแห่ง รวมทั้งภาพประกอบที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ ซึ่งองค์ประกอบภายในแผนที่แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นแผนที่ และส่วนที่เป็นชั้นข้อมูลทางภูมิศาสตร์ (Layer) ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

ภาพที่ 1 : แผนที่ออนไลน์ในการศึกษาเส้นทางร้านขนมเต๋าส้อภูเก็ต เชื้อสายจีนฮกเกี้ยน
 ที่มา : อภิธาร ชูคำ , 2568 , [ภาพถ่ายหน้าจอจาก I pad]

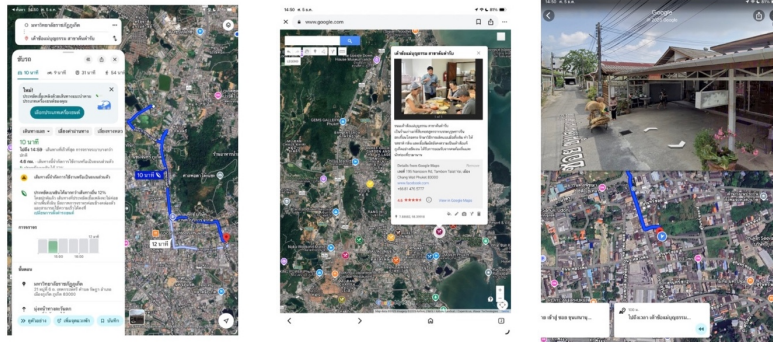
นอกจากนี้ เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลตำแหน่งร้านขนมเต๋าส้อผ่านเทคโนโลยี Google Maps GIS Online ผู้ใช้งานสามารถเรียกดูแผนที่หรือส่งต่อให้ผู้อื่นได้ในหลากหลายช่องทาง เช่น การแชร์ลิงก์ หรือส่งผ่านอีเมลไปยังผู้อื่นได้โดยตรง ดังแผนที่ภาพประกอบที่ 2 อีกทั้งยังสามารถใช้แผนที่ดังกล่าวเป็นสื่อประชาสัมพันธ์แหล่งจำหน่ายขนมเต๋าส้อ เพื่อให้ผู้บริโภคหรือผู้สนใจสามารถค้นหารายละเอียดของร้านก่อนเดินทาง ใช้วางแผนการท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก โดยไม่ต้องติดตั้งโปรแกรมเพิ่มเติมและไม่เสียค่าใช้จ่าย

ภาพที่ 2 : แผนที่ออนไลน์ในการศึกษาเส้นทางร้านขนมเต๋าส้อภูเก็ต เชื้อสายจีนฮกเกี้ยน
 ที่มา : อภิธาร ชูคำ , 2568 , [ภาพถ่ายหน้าจอจาก I pad]

สำหรับการเรียกใช้งานแผนที่ร้านขนมเต๋าส้อออนไลน์ผ่านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์หรือสมาร์ตโฟน ผู้ใช้งานสามารถนำทางจากตำแหน่งปัจจุบันไปยังร้านขนมเต๋าส้อที่ต้องการได้ทันที โดย Google Maps สามารถแสดงผลทั้งชื่อร้าน รายละเอียดของร้าน และข้อมูลเส้นทางตามที่ถูกวิจัยได้กำหนดไว้ในแผนที่ออนไลน์ ซึ่งข้อมูลแต่ละจุดประกอบด้วยประวัติความเป็นมา ลักษณะสินค้าที่จำหน่าย และตำแหน่งที่ตั้งอย่างถูกต้อง

เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถใช้ประโยชน์ในการเดินทางไปยังร้านไต้สะดวก นอกจากนี้ระบบแผนที่ยังรองรับการวางแผนการเดินทาง ระยะเวลาในการเดินทาง และแสดงเส้นทางหลากหลายรูปแบบที่ผู้ใช้งานสามารถเลือกได้ตามความต้องการ ทั้งยังสามารถชมดูรายละเอียดในพื้นที่จริง ช่วยเพิ่มความมั่นใจในการเดินทางไปยังร้านขนมไต้ส้อแต่ละแห่ง ดังตัวอย่างแผนที่ภาพประกอบที่ 3

ภาพที่ 3 : แผนที่ออนไลน์ในการศึกษาเส้นทางร้านขนมไต้ส้อภูเก็ต เชื้อสายจีนฮกเกี้ยน

ที่มา : อภิธาร์ ชูคำ , 2568 , [ภาพถ่ายหน้าจอจาก I pad]

สรุปผล

การวิจัย ชาวจีนฮกเกี้ยนเป็นกลุ่มชาติพันธุ์สำคัญที่ก่อให้เกิดเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของภูเก็ตตั้งแต่อดีต โดย “ขนมไต้ส้อ” เป็นสัญลักษณ์โดดเด่นของอาหารมงคลซึ่งผูกโยงกับความเชื่อ วิถีชีวิต และเศรษฐกิจท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง ขนมไต้ส้อไม่เพียงเป็นอาหารว่าง แต่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนเชื้อสายจีนฮกเกี้ยนผลการศึกษายังพบการพัฒนาารูปแบบการผลิตหลากหลาย ทั้งร้านดั้งเดิม ร้านประยุกต์ และร้านสมัยใหม่ ซึ่งสะท้อนความเปลี่ยนแปลงของสังคมและพฤติกรรมผู้บริโภคปัจจุบัน เพื่อให้การสืบค้นข้อมูลร้านขนมไต้ส้อเข้าถึงได้ง่าย งานวิจัยจึงได้นำเทคโนโลยี Google Maps และระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS Online) มาสร้างแผนที่ออนไลน์แสดงตำแหน่งร้านทั่วจังหวัดภูเก็ต พร้อมข้อมูลประกอบ เช่น ประวัติร้านและลักษณะการผลิต แผนที่ดังกล่าวช่วยให้ประชาชน นักท่องเที่ยว และผู้สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ควบคู่กับการอนุรักษ์องค์ความรู้และอัตลักษณ์ของขนมไต้ส้อให้คงอยู่สืบไปในระยะยาว

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความร่วมมือและการสนับสนุนจากร้านขนมไต้ส้อในจังหวัดภูเก็ตทั้ง 12 ร้าน ซึ่งได้กรุณาให้ข้อมูล ประสพการณ์ และการต้อนรับเป็นอย่างดี ได้แก่ ร้านขนมไต้ส้อแม่บุญธรรม (สาขาทันตำรับ) , ร้านขนมไต้ส้อหลิมโป้เอี่ยม , ร้านขนมไต้ส้อบ้านปวยวรรณ , ร้านขนมไต้ส้อคุณเล็ก, ร้าน

ขนมเตาสอแม่บุญธรรม สาขาสามก่อง , รานขนมเตาสอแม่บุญธรรม , สาขาถนนดำรง , รานขนมเตาสอแม่บุญธรรม สาขาห้าแยกฉลอง , รานขนมเตาสออัตึกแก , รานซีเตาสอ , รานฮ้อยขนมเตาสอ , รานขนมเตาสอคุณพรใจ และร้านขนมเตาสอดาวรุ่ง คณะผู้วิจัยขอแสดงความซาบซึ้งในความกรุณาไมตรีและการแบ่งปันองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาการทำขนมเตาสอแบบดั้งเดิมและแบบประยุกต์ ซึ่งเป็นข้อมูลอันทรงคุณค่าในการศึกษาครั้งนี้ ตลอดจนเป็นส่วนช่วยสำคัญในการอนุรักษ์และเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรมของชาวภูเก็ตเชื้อสายจีนฮกเกี้ยนให้ยังคงสืบทอดต่อไปคณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- จุฑามาศ เขาวพิพัฒนะ , กนกวรรณ วีระรัตนสุนทรณ์ และสวาทิตรี ญวงศ์ศรี. (2561) วารสารคหเศรษฐศาสตร์,บทความวิจัยเรื่องขนมเป็ยะเมืองตรังกับมิติทางประวัติศาสตร์โภชนาการและเศรษฐกิจเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอาหาร อาชีพกาเจ็ง,กัสนี และนุ. (2020) การยืดอายุการเก็บรักษา ผลิตภัณฑ์เตาสอไส้ถั่วกวน
- Kanjina, Saowalak; Jainan, Anong; Yaisumlee, Thitiworada. (2023). “Khaw Neaw Daeng: From past to present, The Lanna ritual traditions desserts”. Journal of Thai Food Culture, 4(2).
- ธัญญรัตน์ ไชยคราม. (2563). การประยุกต์เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อสร้างแผนที่ท่องเที่ยวออนไลน์ ผ่านเทคโนโลยี Google Maps GIS Online ในกลุ่มการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 28(4), 576-586.
- บังอร บุญปั้น. (2565). การประยุกต์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อสร้างแผนที่ออนไลน์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์อุทัย อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารวิชาการอุดมศึกษา, 14(1), 102-116.
- พุดพวรรณ สีตะจิตต์. (2550). การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อจัดทำฐานข้อมูลอาคารและสิ่งก่อสร้าง ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ในเทศบาลนครภูเก็ต. Journal of Architectural/Planning Research and Studies (JARS), 5(2), 25-40.
- เดชวิสัย ว., & ดิลกัทสน. (2023). การมีปฏิสัมพันธ์กับการสร้างอัตลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนในภูเก็ต. วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น, 10(1), 83-99
- ณิชชา มโนมธุรพจน์. (2558). พฤติกรรมการซื้อของฝากอาหารและของขวัญของนักท่องเที่ยวชาวไทย จังหวัดภูเก็ต. การศึกษาค้นคว้าอิสระ , สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 8(3)
- Wang, y. (2023). ความเชื่อพิธีกรรม และบทบาทของศาลเจ้าจีนฮกเกี้ยน กรณีศึกษาตำบลตลาดเหนืออำเภอเมืองจังหวัดภูเก็ต , มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ